

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXV.

Ljubljana, 4. maja 1938.

Štev. 4.

Izhaja mesečno. — Leto 1938. — Naročnina: 50 Din letno.

24.

XXXIV. svetovni evharistični kongres v Budimpešti.

Svetovni evharistični kongres, ki se vrši vsaki dve leti, se bo vršil letos od 25. do 29. maja v Budimpešti. Ker se bo zaradi neprikladnega časa moglo udeležiti tega kongresa le malo vernikov iz ljubljanske škofije, je prav in tudi v namenu sv. očeta, da bomo tem bolj v duhu zbrani na tem kongresu, ki hoče poleg drugih nujnih zadev sv. Cerkve izprositi od Jezusa v sv. Rešnjem Telesu zlasti mir in edinost med narodi sveta ter s skupnimi molitvami in skupnim zadoščevanjem pospešiti vrnitev veri in Cerkvi odtujenih katoličanov nazaj v »Očetovo hišo«.

Da bomo po svojih močeh pripomogli do čim večjega uspeha tega kongresa pri nas samih in pri ljudeh vsega sveta, odrejam za ljubljansko škofijo sledeče:

1. Čim prej mejo predstojniki kuratnih cerkva to obvestilo, naj odrede, da se pri vseh šmarničnih pobožnostih, pa tudi pri popoldanski božji službi ob nedeljah in praznikih do vključno 29. maja t. l. moli za uspeh kongresa molitev, ki jo priporoča osrednji pripravljalni odbor v Budimpešti z odobritvijo nadškof. ordinariata v Esztergonu:

Molimo. Gospod Jezus, Ti si nam v presv. Zakramentu zapustil spomin svojega svetega trpljenja in vez svoje ljubezni. Ponižno Te prosimo, blagoslovi svetovne evharistične kongrese. Dodeli jim popoln uspeh in daj zlasti mednarodnemu kongresu v Budimpešti, da prinese zaželeno zarjo miru ter edinstvo med narodi v Tvoji ljubezni. Amen. Oče naš, Zdrava Marija, Čast bodi.

2. Vsi gg. duhovniki naj v tednu od 22. do 29. maja jemljejo kot oratio imperata pro re gravi oracijo de Ss. Sacramento.

3. Nedelja, 29. maja, naj bo posvečena spominu na kongres in naj se nedeljo prej to vernikom oznani. Verniki naj se povabijo k skupnemu obhajilu za namene kongresa. Pridige naj bodo o svetem Rešnjem Telesu, glavna služba božja pa pred izpostavljenim Najsvetejšim. Popoldne se opravi v vseh kuratnih cerkvah molitvena ura pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom.

V Ljubljani, dne 2. maja 1938.

† Gregorij,
škof.

Ob 100-letnici rojstva kardinala Jakoba Missia, bivšega knezoškofa ljubljanskega.

Dne 30. junija t. l. naj se v vsaki župnijski in duhovnijski cerkvi opravi ob navadni uri sv. maša za blagopojnega velezaslužnega knezoškofa ljubljanskega, ki je vodil škofijo ob zelo važnem prelomu dveh dob. Ta sv. maša se vernikom prej oznani in se jih posebej povabi k udeležbi. (Stipendium sumendum est ex proventibus ecclesiae.) Ako bi kje ta dan zaradi drugega neodložljivega cerkvenega opravila ne bilo mogoče te maše opraviti, se mora prenesti na drug primeren dan.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1938.

† Gregorij,
škof.

Štipendij biniranih maš.

Na prošnjo škofov dovoljuje sv. stolica, da smejo dušni pastirji ob dnevih, ko binirajo, za drugo mašo sprejeti štipendij proti temu, da izroče štipendij šk. ordinariatu »ad causam piam«, n. pr. za malo semenišče. Če je štipendij, ki ga mašnik prejme, večji od običajnega škofijskega štipendija, so tu in tam mislili, da je mašnik dolžan oddati ordinariatu samo vsoto škofijskega štipendija, presežek pa da lahko ohrani zase. To misel je S. C. Concilii kot zmotno odklonila in izjavila, da mora mašnik, ki binira, izročiti ordinariatu cel štipendij, ki ga je prejel za drugo mašo.

Tudi škof ne more s sinodalnim ali izvensinodalnim odlokom kar na splošno odrediti, da naj vsi mašniki, ki binirajo, pošiljajo ordinariatu samo vsoto škofijskega štipendija, presežek pa da smejo zase obdržati. To sme mašnik le tedaj — tako je S. C. Concilii že prej večkrat odločila — kadar je moralno izvestno, da so verniki dali večjo vsoto »intuitu personae vel ob maiorem laborem aut incommodum«. (S. Congr. Concilii, 13. nov. 1937: AAS 1938, 101.)

Izjema, o kateri govori S. C. Concilii, velja n. pr. za poročno mašo, pogrebno mašo, za mašo ob nenavadni uri, za mašo na podružnici četrt ure ali več oddaljeni od župne cerkve (gl. Šk. list 1924, str. 111). Velja pa to tudi za ustanovno mašo, ki se šteje v kongruo. — Te izjeme veljajo tudi za ljubljansko škofijo.

Pogoji za postavljanje križevega pota.

Med pogoji za veljavno postavljanje križevega pota je bil doslej tudi tale: da se more križev pot veljavno postaviti na kraju, ki je pod škofovo jurisdikcijo, je treba »sub poena nullitatis« škofovega pisemnega dovoljenja. Dne 12. marca 1938 pa je sv. penitenciarija odločila: Spodobi se, da se zaradi cerkvene discipline v vsakem primeru

za kraj, ki ni eksempten, posebe dobi ordinarijevo dovoljenje, ali da se dovoljenje vsaj po pameti presumira, če ni lahko obrniti se do ordinarija. (Po tem odloku sv. penitenciarije škofovo dovoljenje torej ni več potrebno za veljavno postavljanje križevega pota.) Obenem je sv. oče odločil, da se s tem dekretom sanira vsako postavljenje križevega pota, ki se doslej iz kateregakoli vzroka ni izvršilo veljavno. (S. Paenit., deer. 12. mart. 1938: AAS 1938, 111.)

28.

Kanonična vizitacija in birmovanje l. 1938.

Red birmovanja in kanonične vizitacije, objavljen v št. 2 letošnjega Škofijskega lista, se je v dekaniji **L e s k o v e c** spremenil sledeče:

Sv. Križ pri Kostanjevici v sredo, 27. aprila;
 Cerklje ob Krki v četrtek, 28. aprila;
 Čatež ob Savi v petek, 29. aprila;
 Velika Dolina v soboto, 30. aprila;
 Kostanjevica v nedeljo, 1. maja;
 Št. Jernej v ponedeljek, 2. maja.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1938.

† Gregorij,
 škof.

Št. 1875.

29.

Oprostitev od taks pri gradnjah in popravah cerkva.

Službeni list kr. banske uprave dravske banovine objavlja na strani 281, 27. kos 1938, št. 169, naslednjo uredbo:

»Na podstavi člena 26. zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. julija 1921 in člena 8. zakona o spremembah in dopolnitvah v zakonu o taksah in pristojbinah z dne 25. oktobra 1933 predpisujem tale

p r a v i l n i k

o spremembi in dopolnitvi v taksnem in pristojbinskem pravilniku z dne 6. novembra 1923.

Čl. 1.

V prvem stavku točke 8. člena 1. taksnega in pristojbinskega pravilnika se postavljata med besede »poslopij za državne urade« in besedi »gradnjo cest« besedi: »cerkev, molilnic«.

Čl. 2.

Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Služb. novinah«.
 V Beogradu, dne 18. marca 1938, št. 19.380/III.

Minister za finance:
 Letica, s. r.«

Dotični člen 8. taksnega in pristojbinskega pravilnika se torej sedaj glasi:

»8. Osebe, označene v točki 4. člena 5. zakona o taksah, ne plačujejo z zakonom predpisane takse samo, če započenejajo in izvršujejo posle v imenu države in za državo, kakor n. pr. zidanje šol, poslopij za državne urade, cerkev, molilnic, gradnjo cest, potrditev esnalskih in občinskih knjig, občinske posle pri sklepanju posojil za javna dela in potrdila obvez itd. V vseh ostalih primerih, kjer te osebe, ti zavodi ali te družbe ne nastopajo v takih poslih, nego započenejajo in izvršujejo pravne posle kot privatnopravne osebe, kakor odkup zemljišč ali poslopij, postavljanje mehan (gostiln, krčem) in drugih poslopij, določenih spekulativnim namenom, se ne oprasčajo plačila takse ter morajo plačevati takso, določeno z zakonom.«

Vse vloge in priloge pri gradnjah in popravah cerkva in molilnic so torej odslej takse in kolkov proste. Na vseh vlogah naj se tozadevna prostost zabeleži v levem zgornjem oglu.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1938.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Št. 1989.

30.

Železniške legitimacije za cerkvene uslužbence.

Direkcija jugoslovanskih državnih železnic v Ljubljani je z dopisom od dne 12. marca 1938, št. 365 P-38, sporočila semkaj naslednje:

»50% vozno ugodnost uživajo odslej tudi uslužbenci verskih samouprav, ki so kot taki stalno zaposleni, nimajo drugega poklica ter je njih službeno razmerje urejeno po predpisih verske samouprave, odnosno verske zajednice. Legitimacija stane 20 din ter se naroča s spiskom, ki ga sestavi ono oblastvo, ki dotičnemu likvidira prejemke.

V spisku se mora navesti ime in priimek upravičenca, njegov službeni naziv in pripomba, da je stalen uslužbenec in nima nobenega drugega poklica.

Za njegove rodbinske člane se legitimacije naročajo s posebnim spiskom, v katerem je treba navesti rodbinski odnos do dotičnega cerkvenega uslužbenca.

Kot upravičeni rodbinski člani, ki dobijo legitimacijo po očetu, odnosno možu-uslužbencu, se smatrajo: zakonska žena, zakonski otroci, pastorki, zak. posvojeni otroci, vdove in otroci umrlih uslužbencev, dokler uživajo pokojnino.

Moški otroci dobijo legitimacijo do polnoletnosti, ženski pa, dokler so neporočeni in jih starši vzdržujejo. Otrokom, ki imajo kakršenkoli dohodek nad 500 din mesečno, ne pripada legitimacija.

Žena in otroci morajo z uslužbencem živeti v rodbinski skupnosti.

Ženi in otrokom uslužbenca ne pripadajo legitimacije, če se žena uslužbenca bavi s katerim koli poslom, od katerega črpa dohodek, odnosno zaslužek.

Za nezakonske otroke se ne dobijo legitimacije.

Denar za legitimacije se pošlje na ček. račun 10.207 Računovodstvu pri direkciji drž. žel. v Ljubljani in je treba podatke o odpremljeni vsoti vpisati v naročilnem spisku.«

O tem se v svrhu ravnanja obveščajo vsi župni uradi.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1938.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

31.

Razne objave.

Grob neznanega slovenskega vojaka na Brezjah. Zveza bojevnikov namerava ob grobu neznanega slovenskega vojaka iz svetovne vojne na Brezjah postaviti kamnite stebre, na katerih bodo vklesana imena v svetovni vojni padlih in umrlih Slovencev. Napisi bi bili razvrščeni po župnijah. Vsaka župnija naj bi preskrbela nekaj imen. Po proračunu bi vsako vklesano ime veljalo 300 din. Ta vsota se more plačati tudi v zaporednih večmesečnih obrokih. — Župnim in duhovnijskim uradom se dovoljuje, da to oznanijo s prižnice.

Protituberkulozni teden bo letos od 8. do 14. maja. Na prošnjo Protituberkulozne zveze v Ljubljani se priporoča, da gg. duhovniki omenijo drugo ali tretjo nedeljo v maju med oznanili ali v govoru plemenite cilje te zveze in povabijo vernike za pristop h krajevnim protituberkuloznim ligam in naročbi na glasilo »Delo proti tuberkulozi«, ki stane letno 10 din. Kjer je mogoče, naj se pobira v puščico v korist protituberkuloznih dispanzerjev in naj se nabrani zneski pošljejo škof. ordinariatu.

Prijava smrtnih primerov. Po § 32 nepravdnega postopnika so voditelji matičnih prijavi pristojnemu sodišču vsak primer smrti, ki se zgodi v njihovem okolišu, najkasneje v 10 dneh. Ker nekateri matični uradi ne upoštevajo tega roka, se jim naroča, da se natančno drže zakonitega predpisa. Zlasti je važno, da v primerih tujih državljanov pošljejo prijave po možnosti še v krajšem roku.

Mašno vino in trošarina. Po obvestilu kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 16. marca 1938, št. VII. 3174/1, je gospod ban z naredbo z dne 14. marca 1938, št. VII. 7250/1, dovolil duhovnikom, ki opravljajo dušnopastirsko službo, da si nabavijo letno 100 litrov vina za bogoslužne namene brez plačila banovinske trošarine. Ta količina pa je oproščena tudi občinske trošarine po naredbi te banske uprave z dne 23. decembra 1935, št. II. 28.817/2.

Matični izpiski za inozemstvo se morajo spisovati izključno le v državnem jeziku. Dovoljuje se po splošni praksi, da se dodajajo, kjer je to potrebno, v oklepaju izrazi v latinskem jeziku. Izpiski se morajo v vsakem primeru predpisno kolkovati. V interesu matičnih voditeljev je, da se točno drže obeh predpisov.

Raziskavanja. Matičnim uradom v okolici mesta Ljubljane se naroča, da pregledajo rojstno knjigo, kje je bil dne 14. februarja 1769 rojen Maks Karel Avgust Grimshitz, sin Avgusta Leopolda Karla in Elizabete Karoline roj. Schwaiger. Dotični urad naj pošlje škof. ordinariatu kolkovani roj. in krstni list. — Dalje naj matični uradi pregledajo mrliško matico, kje je umrl Mihael Eržen, rojen dne 10. maja 1842 v župniji Šenčur pri Kranju. Dotični urad naj pošlje semkaj kolkovan mrliški list.

— V okraju Radovljica je bila dne 25. sept. 1828 rojena neka Terezija K e n d a. Dotični župni urad naj pošlje semkaj kolkovan roj. in krstni list.

Dekoratívni krstni listi. Grafik Stanko Gladnik je izdelal dekorativne krstne liste, ki se župnim uradom toplo priporočajo v nabavo. Grafik bo listine, ki bodo vse ročno litografirane, sam razpošiljal. Za stranke bo list stal 20 din, od katerih si obdrži grafik 14 din, matični urad 4 din, znesek 2 din od vsake listine pa gre v sklad za Baragovo semenišče.

Priložen je vsaki številki lista ponatis razprave v Bogoslovnem Vestniku: Dr. Alojzij Odar: Stolnina posebej v ljubljanski škofiji.

32.

Slovstvo.

F. V.: Začeti je treba. Ob triletnici KA za dekleta. Zbral F. V. Strani 54, cena 8 din. — Knjižica obravnava začetke KA pri slovenskih dekletih v ljubljanski škofiji in more prav zato biti zelo poučna in važna. Naslov sam že veliko pove. Toplo priporočamo. Naroča se tudi pri Narodnem odboru KA, Ljubljana, Pred škofijo 1/I.

Mantuani-Dolinar: Zgodovina katoliške cerkvene glasbe. Založilo Cecilijino društvo v Ljubljani. Cena 20 din. — Župnim uradom se dovoljuje nabava knjige na tekoče cerkvene stroške.

P. Metod Turnšek, O. Cist.: Leto božjih skrivnosti. Oris liturgičnega leta po misalu. Z izvirnimi slikami in 20 prilogami med besedilom. V Ljubljani 1938. Založili »Božji vreleci«. Cena 30 din. — Oo. cistercijani v Stični so začeli izdajati liturgično knjižnico »Živimo s Cerkvijo«, katere prvi zvezek je pričujoča knjiga, ki je bogate vsebine in lepe opreme. Bodi prav toplo priporočena.

Jožef Lavtižar: Šentjoški gospod Šimen in njegovi sodobniki. Zgodovinska povest iz 18. stoletja. 1938. Založil pisatelj, Rateče-Planica. — Neumorni pisatelj se je tudi letos oglasil. Zanimivo povest bo vsakdo rad bral.

Stjepan Zimmermann: Filozofija i religija. — V letniku 1936 Škof. lista na str. 46 priporočena knjiga se iznova priporoča. Cena I. in II. delu broš. 50 din, vez. 70 din. Naroča se pri Zboru duhovne mladeži v Zagrebu, Kaptol.

Herders Laien-Bibel zur Einführung ins Bibellesen. — Pravkar je izšla v Herderjevi založbi zbirka svetopisemskih beril Stare in Nove zaveze z uvodi in opombami. Knjiga podaja glavno vsebino svetega pisma na 1032 straneh. Priporočamo. Naročbo posreduje tudi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Janez Langerholz: Posvečena družina. Vrtnice za l. 1938. Glasnikove knjižnice zvezek 10. Cena 15 din. Izvrstno opremljeno knjigo lepe vsebine toplo priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 104: V materini šoli; št. 105: V znamenju križa; št. 106: Družinske šmarnice; št. 107: Božji svetovi. — Priporočamo.

Št. 2117.

33.

Konkurzni razpis.

S tem se razpisujejo župnije: Naklo v kranjski dekaniji, stoječa pod patronstvom stolnega kapitlja v Ljubljani, ter Trstenik v kranjski dekaniji in Nova Oselica v loški dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti za prvo župnijo na patrona, za drugi dve na škof. ordinariat in jih poslati na škofijski ordinariat v Ljubljani.

Rok za vlaganje prošenj se zaključi dne 10. junija 1938.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1938.

† Gregorij,
škof.

34.

Škofijska kronika.

Stolni kapitelj v Ljubljani. Za kanonika izpraznjenega kanonikata ustanove cesarja Friderika III. je bil imenovan Josip Šimenc, kanonik Čemažarjeve ustanove tega kapitlja in župni upravitelj v Naklem.

Škof. ordinariat. Za uradniškega pripravnika je bil od min. pravde imenovan škof. tajnik Jože Prešeren.

Teološka fakulteta. Za univ. docenta moralnega bogoslovja je bil imenovan dosedanji honorarni učitelj dr. Ignacij Lenček.

Umeščen je bil dne 30. marca 1938 na podeljeno mu župnijo Št. Jurij pri Grosupljem Viktor Švigelj, župnik na Blokah.

Prezentirana sta bila: dr. Janko Arnejc, župnik na Trsteniku, za župnijo Breznica, in Jožef Smolič, žup. upr. v Stopičah, za to župnijo.

Podeljene so bile župnije: Podgrad Francu Kirarju, žup. upravitelju v Novi Oselici (umeščen 29. marca 1938); Bloke Antonu Hrenu, kaplanu istotam (umeščen dne 30. marca 1938); Mokronog Ivanu Sladiču, žup. upravitelju istotam (umeščen dne 4. maja 1938) in Tunice Andreju Križmanu, kaplanu na Jesenicah.

Imenovani so bili: Maks Stanonik, profesor-veroučitelj na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani, za drž. žensko realno gimnazijo v Ljubljani; Alojzij Kambič, katehet na drž. ljudski šoli v Zgornji Šiški v Ljubljani, za drž. ljudsko šolo v Št. Vidu nad Ljubljano; Ivan Mramor, kaplan v Šmariji, za upravitelja župnije Sv. Trojica nad Cerknico, in Ivan Pečnik, župnik v Žireh, za soupravitelja župnije Nova Oselica.

V kler ljubljanske škofije je bil sprejet Jožef Godina, C. M.

Nameščen je bil Jožef Godina za kaplana na Jesenicah.

Upokojeni so bili: Josip Lavtižar, župnik v Ratečah-Planici; Adolf Knol, žup. upravitelj na Vranji peči; Josip Pravhar, župnik v Loškem potoku, in Filip Marješič, ekspozit v Št. Vidu pri Brdu.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 4. maja 1938.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Jože Jagodic,
škof. kancler.

Vsebina: 24. XXXIV. svetovni eharistični kongres v Budimpešti. — 25. Ob 100 letnici rojstva kardinala Jakoba Missia. — 26. Štipendij biniranih maš. — 27. Pogoji za postavljanje križevega pota. — 28. Kanonična vizitacija in birmovanje l. 1938. — 29. Oprostitev od taks pri gradnjah in popravah cerkva. — 30. Železniške legitimacije za cerkvene uslužbenca. — 31. Razne objave. — 32. Slovstvo. — 33. Konkurni razpis. — 34. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).